

OSZK

HIRADÓ

III. évfolyam
5. szám
1960. május

AZ ŪRHAJÓ ÜZENETE

Az eget sokmindenre fel lehet használni. Néhány nappal ezelőtt a Pentagon például arra használta, hogy husz kilométer magasságban sztratoszféraruhába bujtatott hirszerzõt küldjön a Szovjetunió fölé a csucsértekezet "megünneplésére". A hivatalan vendéget egy kicsiny rakéta a "földreszállította" - és a csucsértekezet előtt egy nappal ennek a rakétának egy ezerszer, vagy tizezerszer erősebb testvére egy "képzeletbeli embert" röpitett a világűrbe. megszületett az első "Ūrhajó-szputnyik". A Szovjetunió nem úgy ostromolta e jelentőséggel terhes napokban az eget, mint a Pentagon; nem orvul küldött, s az emberi együttélés szabályait megosufoló szerkezettel - hanem éppen azzal, ami az emberben a legnagyobb: a tudomány diadalával, az emberi szellem és az alkotó kíváncsiság számára új horizontokat nyitó Ūrhajó első példányával. Azzal, amelyre évszázadok múlva, a bolygóközi tér meghódítása után is úgy emlékeznek majd a távoli nemzedékek, mint az Ūrhajózás korszakának "ösgépére".

A tudósok és technikusok szerte a világon már az első meglepetés pillanatai után elmerültek a tudományos diadal részleteiben - a rakétakorszak tudománya azonban "karonfogva jár" a politikával, sőt, bizonyos értelemben meghatározza azt. S az emberi történelem első Ūrhajókísérlete nemcsak a távoli világoknak Ūzen, hanem a mi világunknak is.

Mindenekelőtt azt Ūzeni, hogy a szocialista társadalomban, amely amugyis az emberiség történelmének leggyorsabb Ūtemben fejlődő társadalmá - a legfontosabb technikai és tudományágak valósággal "rohannak előre". Alig két és fél éve, hogy a legelső szputnyikot utjára bocsátották és már az embert szállító Ūrhajó első kísérleti típusánál tartunk. Egy évvel ezelőtt nyugati szakértők még tiz-tizenkét esztendőre taksálták az ehhez szükséges időt. A szocializmus gyorsítja a technikát és a technika gyorsítja a történelmet... A politikának pedig méltónak kell lennie ehhez a gyorsasághoz!

Eisenhower elnök nem tudott róla - de amikor Ūdvözlő beszédét mondotta a párizsi repülőtéren, feje felett háromszázhusz kilométerrel ott száguldott a szovjet Ūrhajó-szputnyik. S mire az elnök párizsi szállásán pihenni tért, addigra a két és fél tonnás "utazófülkében" Ūlő képzeletbeli ember már hatszor kerülte meg a földet, elszállt a csucsértekezet valamennyi résztvevőjének fővárosa felett...

A néma Ūzenet értelme világos: az erő, amely az ég felé tör, ellenállhatatlan logikával kényszeríti ki a földi fővárosok kézfogását.

"EGY PÁLYÁZAT ÉS AMI KÖRÜLÖTTE VAN"

Az Országos Széchényi Könyvtár Szakszervezeti Bizottsága f. évi május 17-én tartott ülésében megtárgyalta "A Könyvtáros" 1960. évi májusi számában Budai Gyula aláírásával megjelent "Egy pályázat és ami körülötte van" c. cikket. A cikk megtárgyalását az a körülmény tette szükségessé, hogy annak írója "a könyvtárosok itélőszéke elé" kívánta bocsátani elítélő véleményét az OSZK Szakszervezeti Bizottsága, az OSZK Kollégiuma és a Közalkalmazottak Szakszervezete Budapesti Bizottsága által 1959-ben meghirdetett pályázat eredményének elbírálásáról. A Szakszervezeti Bizottság egyrészt az ülésre meghívott pályázati bíráló-bizottsági tagoknak: Berecsky László tud. munkatársnak, Dr. Borsa Gedeon osztályvezetőnek, Dr. Kaplayné Schey Ilona, a Magyar Állami Földtani Intézet könyvtárosának /Sallai István osztályvezető, a bírálóbizottság tagja szakszervezeti elnöki minőségben volt jelen/, másrészt Dr. Pajkossy Györgynek, az OSZK I. főosztálya h. vezetőjének meghallgatása után a cikkel kapcsolatban az alábbiakban foglal állást:

1./ A Szakszervezeti Bizottság megállapítása szerint Budai Gyulának az említett cikkben foglalt észrevételei feltételezéseken és nem előzetesen megvizsgált tényeken alapuló olyan nézetek, nagyobb részükben gyanúsítások, amelyek a valóságnak nem felelnek meg. Ennek igazolásául a SZB a következőket kívánja rögzíteni:

a/ A pályázatot meghirdetők, amint ezt a cikk írója is megállapítja /anélkül azonban, hogy abból a szükséges következtetéseket levonta volna/ "az egész könyvtár könyvtárosaihoz fordult [ak]"; a pályázati kiírás szövege szerint "a pályázaton az OSZK dolgozói vehetnek részt." Ebből nyilvánvalóan az is következik, hogy a pályázatban való részvétel a könyvtáron belül nem volt korlátozva. Így a könyvtár leltári rendszerének kialakítása o. pályázattal a könyvtár Gyarapítási Osztálya munkatársainak /ide értve az osztály h. vezetőjét is/ a pályázaton való részvételére a SZB éppen úgy számított, mint a többi pályázati kiírásánál, az azokban illetékes osztályok részvételére. Megerősíti ezt a SZB-nek az az időközbeni megállapítása is, amelyet a pályázat másik két pályázati tételére az "OSZK Híradó" 1960. januári számában tett közre. Innen idézzük: "És ez alól [a pályázat eredménytelenségeinek okairól van szó] feltehetően az olvasószolgálati és tájékoztatási osztály és a KMK oktatási csoportjának munkatársai [a pályázat többi tételénél ezek az osztályok voltak érintve] sem kivételek, akiknek a pályázattól való távolmaradását a SZB sajnálattal állapítja meg."

Ebből következőleg nem a Gyarapítási Osztály h. vezetője, hanem a tényeken alapuló igazság védelmében kell visszautasítani a cikk írójának azt az ítéletét, amely a "... tisztességes pénzt csak tisztességes munkával és tisztességes módon lehet keresni" mondatában az erkölostelenség bélyegével illeti a Gyarapítási Osztály h. vezetőjét, a pályázaton való részvételéért.

b/ Alapvető tévedésnek kell minősíteni a cikk azon megállapítását, hogy az OSZK új leltári rendszerének kialakítása a Gyarapítási Osztály h. vezetőjének hivatali feladata lett volna. Tévedés az is, hogy az új leltári rendszer kialakítására ezért kellett pályázatot hirdetni, mert a könyvtár jelenlegi leltári rendszere /a cikk szerint egyenesen a Gyarapítási Osztály h. vezetőjének hibájából/ "rossz". Hasonlóképpen az is, hogy a kérdés megoldásán bárki is "hosszu idő óta" eredményesen vagy eredménytelenül fáradozott volna.

Valójában: az Országos Széchényi Könyvtár - természetesen - éppen olyan szabály szerű leltárakat vezet állományáról, mint bármely más könyvtár és leltározási módszere akárhány bel- és külföldi könyvtár elfogadott leltározásával azonos elveken

épül /a könyvtár leltározásának jelenlegi rendje egyébként már a felzabálás után nyert kialakítást./ A pályatétel kiírásánál nyilvánvalóan nem is erről volt szó. A pályázat, noha címében csak "az új leltári rendszer kialakítását" jelölte meg, feltételeinek szövegéből felismerhetőleg, összehasonlíthatatlanul többet tűzött ki célul, mint a Gyarapítási Osztály eddig is végzett leltári munkájának egyszerű megjavítását. A pályázat az új viszonyok és feladatok elé kerülő nemzeti könyvtár egész leltári, raktári és statisztikai nyilvántartási rendszerének /és ezzel együtt ért - hető módon a feldolgozó munka technikai rendjének/ új, korszerű kialakítását tűzte ki célul.

Ennek a komplex feladatnak nagysága és nehézsége pedig éppen úgy nyilvánvaló minden hozzáértő számára, mint az, hogy maga a feladat messze túlhaladja egy gyarapítási osztály vezetőjének, vagy helyettesének hatáskörét és illetékességét. Az OSZK esetében pedig a leltározás reformja legalább tíz, egymástól alapvetően különböző dokumentum-típusra vonatkozik szükségszerűen és közvetlenül tizenhárom osztály munkáját befolyásolja. Olyan magasfokú szervezési feladatról van ez esetben szó, melyre mil - liós könyvtárakban mindenképp a legjobbak vállalkoztak.

A pályázat meghirdetői nem számítottak arra, hogy a pályázat eredményeképpen minden részletében végleges és alkalmazható megoldási javaslat születik. Ütleteket, egyéni koncepciót vártak a pályázóktól, mielőtt a könyvtár az említett bonyolult kérdéskör megoldását saját hivatali apparátusában a szakemberek megfelelő együttesére bízta volna, mint ahogy azt ez év márciusában meg is tette.

A beérkezett pályamunkát a bírálóbizottság szigorúan a kiírt feltételek szerint bírálta el és ítélte a kitűzött pályadíjakra alkalmatlannak. A bírálati jelentés megindokolja, hogy miért javasolta az egyetlen beérkezett pályamunkát 600 forint /azaz a meghirdetett harmadik díjnál magasabb összegű/ jutalomra: azért, mert "a bizottság értékelte azt a komoly és lelkiismeretes munkát - amely ha a kitűzött célt nem is érte el, de több megfontolásra méltó javaslattal s a probléma többoldalu megvilágításával értékes segítséget nyújtott a további munkához." A bírálati jelentés ezen részét a cikk írója elmulasztja idézetébe foglalni és torzítja /mint ahogyan torzítja a jelentés bíráló megállapításainak mérlegét is/.

Míg a bírálóbizottság a pályatétel szakmai problémáinak és a pályamunkának ismeretében hozta meg döntését, a cikk írója ennek hiányában ítélkezett. Állítása ezért hogy "a pályamű ... pontosan olyan rossz volt, mint a jelenlegi rendszer" mindkét felében felelőtlen és alaptalan.

o/ Nem kíván foglalkozni a SZB a cikk írójának a bírálóbizottság határozatára vonatkozó véleményével, bár azt tartalmában, még kevésbé hangvételében elfogadni nem tudja. Szükségesnek tartja azonban annak a gyanúsításnak visszautasítását, amellyel a cikk írója, minden alap nélkül, a bírálóbizottságot támadja.

Nyilvánvaló ugyanis, hogy a bírálóbizottság véleményével lehet egyetérteni, vagy annak ellentmondani. Gyanúsítani azonban minden ténybeli alap nélkül nem lehet és nem szabad. A SZB szükségesnek tartja "a könyvtárosok ítélőszékét" tájékoztatni arról, hogy a bírálati jelentésben névszerint felsorolt bizottság jeligés pályamunkát bírálta el, jutalomra szóló javaslatát /mint az a cikkből is kiderül/ az OSZK Kollégiuma tárgyalta, ezen a szinten már a két pályázó névének ismeretében, akik tehát a 300-300 /!/ forint összegű jutalmat az OSZK kollégiumának döntése alapján kapták meg.

Ezek szerint a cikk írójának ilyen megállapításai, hogy " [a bírálóbizottság]

emberbaráti egyesületté, jótékony testületté ... változott át"; "a zord és bőséges bírálat után ... még egy kissé együttmaradt"; "egynek a véleménye lassan megfordította a hangulatot" - a megengedett határt átlépve - egyértelmű gyanúsítások.

2./ Az elmondottak alapján a SZB szükségesnek tartja azon véleményének rögzítését is, hogy nem érthet egyet sem az ilyen módon megírt cikkekkkel, sem azoknak közlésével. A szóban forgó cikk ugyanis azért, hogy megállapításai feltételezéseken és nem előzetesen megvizsgált tényeken alapulnak, célzatában is félrecsuszlik és - ahelyett, hogy könyvtárügyünk előrehaladását szolgálná - valójában a pályázatnak, mint a dolgozók mozgósítása formájának esélyeit rontja. Ezt annál is inkább hangsúlyozandónak tartjuk, mert a cikk írójának hivatali beosztásából következőleg is módja lett volna előzetesen tájékozódni, meggyőződni állításainak helyességéről vagy helytelenségéről. Ha pedig a cikk írója ezt elmulasztotta, "A Könyvtáros" szerkesztősége is pótolhatta volna a cikk közlése előtt.

A SZB úgy határoz, hogy fenti állásfoglalását felterjeszti felettes szervének, a Közalkalmazottak Szakszervezete Budapesti Bizottságának; megküldi a Könyvtár főigazgatójának és pártszervezetének; közzéteszi az "OSZK Híradó" ez évi májusi számában és a 26/1959. /V.1./ sz., a sajtóval kapcsolatos egyes kérdésekről szóló kormányrendelet 13. §. /1/-re hivatkozással közlésre megküldi "A Könyvtáros" Szerkesztőségének.

ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR
SZAKSZERVEZETI BIZOTTSÁGA

KÖZLEMÉNYEK

AZ OSZK KOLLÉGIUMÁNAK ÜLÉSIRÓL JELENTJÜK:

ÁPRILIS 29-I ÜLÉS - A Kollégium az I. főosztály előkészítésében "AZ 1959. MÁSO-
DIK FELÉBEN BEÉRKEZETT KÜLFÖLDI GYARAPODÁS ÉRTÉKELÉSE" c. és a Gazdasági Hivatal
"A PÉNZÜGYI FEGYELEM MEGSZILÁRDÍTÁSA" tárgyú előterjesztéseket tárgyalta meg.

Mindkét előterjesztést a Kollégium kiegészítésekkel elfogadta. A Kollégium ha-
tározata szerint: a/ A Gyarapítási Osztály tervet készít a korábbi szerzeményezés
hibái következtében előállt hungarika hiányok, elsősorban a 2 világháború közti
kommunista és egyéb haladó emigráns irodalom pótlására. b/ A Szovjetunió és a többi
szocialista ország kiemelkedő műveinek beszerzését a cserétől függetlenül kell
biztosítani. c/ Miután a külföldi hungarika gyűjtésében nem lehet teljességre töre-
kedni, a gyarapítás fő szempontja az igényesség kell legyen. Így mellőzni kell az
esetleg könnyebben beszerezhető jelentéktelen művek gyűjtését, de teljes erővel tö-
rekedni kell minden jelentős mű beszerzésére. d/ Meg kell vizsgálni, hogy a német
nyelvű művek beszerzése nem túlméretezett-e részben a szláv, részben az angol-szász
nyelv területéről beszerzett művekkel szemben. e/ A Kollégium évenként tárgyalja meg
a Gyarapítási Osztály tevékenységét és a rendezésre váró problémákat. f/ A jelenleg
érvényben levő gyűjtőköri szabályzatot 1961 elején módosítani kell. g/ A könyvbeszer-
zéshez hasonlóan kell megvizsgálni a Hírlaptár külföldi szerzeményezését is.

MÁJUS 18-I ÜLÉS - A Kollégium a KMK Oktatási Csoportjának előterjesztésében
az OSZK-BAN FOLYÓ KÖZÉPFOKU KÖNYVTÁROSKÉPZÉS kérdéseit és "A NEMZETKÖZI CSERESZOL-
GÁLAT ÚJ FELADATAI" c. előterjesztést tárgyalta meg.

Mindkét előterjesztést a Kollégium elfogadta és határozatokat hozott középfo-
ku könyvtárosképzésünk egyes kérdéseivel kapcsolatban.

SZEMÉLYI HIREK ÉS VÁLTOZÁSOK:

ÚJ MUNKATÁRSAINK: Dr. BABICZKY Béla osztályvezető [az ELTE-n egyetemi adjunktusi beosztásának megtartásával, másodállásban], Mikrofilmtár - JUHÁSZ Julia közgyűj-
teményi munkatárs, Olvasószolgálat - Dr. NÉMETH Mária osztályvezető, Központi Kata-
lógus - TÖKES Lászlóné tud. főmunkatárs, Könyvfeldolgozó Osztály.

ELTÁVOZTAK KÖNYVTÁRUNKBÓL: BARABÁSI Rezső - KMK Oktatási Csoport [másodállásá-
ról lemondás] HÁISZKY Ernő - Könyvkötészet [áthelyezés: Országos Levéltár], SZÉCSI
Vince - Könyvkötészet [hozzájárással kilépett], SZAKÁCSKI Pál - Olvasószolgálat
[nyugdíjazás].

HIVATALOS LAPOK TARTALMÁBÓL:

A MAGYAR KÖZLÖNY ez évi 43. számában jelent meg a SAJTÓTERMÉKEK KÖTELES-ÉS
TISZTELETPÉLDÁNYAIRÓL szóló 2/1960./V.25./ sz. M.M. rendelet.

Az új kötelesepéldányrendelet az INGYENES PÉLDÁNYOK SZÁMÁT /köteles és tiszte-
letpéldányok/ UJBÓL SZABÁLYOZZA.

Az új rendelet 16 KÖTELESPÉLDÁNY beszolgáltatását írja elő könyvekből és idő-
szaki sajtótermékekből, amit eddig csak kiadói főigazgatósági utasítás biztosított.

KITERJESZTI a rendelet a kötelesepéldányszolgáltatást a KÜLFÖLDÖN MAGYAR NYEL-
VEN ELŐÁLLÍTOTT ÉS BELFÖLDI TERJESZTÉSRE LEGALÁBB 100 PÉLDÁNYBAN ÁTVETT SAJTÓTERMÉ-
KEKRE, /amikor oszupán kereskedelmi ügylet eredményeként kerül a könyv nálunk forga-
lomba/. Ez azonban nem ingyenes kötelesepéldány, hanem meg kell az árát fizetni, de
biztosítja az országban forgalomba kerülő ilyen könyvek megszerzésének teljességét.

KITERJESZTI a rendelet a VÁLOGATÓ KÖNYVTÁRAK KÖRÉT és a Széchényi Könyvtárral
egyetértésben válogató jogot biztosít az ORSZÁGOS PEDAGÓGIAI KÖNYVTÁRNAK.

A rendelet szerint a DUNÁNTUL, illetve DÉLALFÖLD területén nyomtatott kiadvá-
nyokból egy-egy példányt a PÉCSI EGYETEMI KÖNYVTÁRNAK, illetve a SZEGEDI EGYETEMI
KÖNYVTÁRNAK kell beküldeni az OSZK-nak járó kötelesepéldányok terhére.

A rendelet 8. §-a kimondja, hogy "A KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL A KÖNYVKIA-
DÁSI STATISZTIKA ADATAIT TUDOMÁNYOS FELDOLGOZÁS CÉLJÁBÓL AZ OSZK RENDELKEZÉSÉRE
BOCSÁJTJA. - MZ

H i r e i n k

A Könyvtártudományi és Módszertani Központ június 13-án és 14-én a KÖNYVTÁRTU-
DOMÁNYI KUTATÁS KÉRDÉSEINEK megvitatására ankétot tart. Az ankét keretében Dr. KOVÁCS
Máté egyetemi tanár, az ELTE könyvtártudományi tanszékének vezetője "A könyvtártudo-
mány a szocialista tudománypolitikában"; Dr. LÁZÁR Péter, a KMK osztályvezetője "A
hazai könyvtártudományi kutatás helyzete"; Dr. SEBESTYÉN Géza főigazgató-helyettes,
a KMK vezetője "A könyvtártudományi kutatás távlati tematikai terve" címmel tartanak
előadásokat. Az ankét részletes ismertetésére visszatérünk.

Szabad szóval

"KATALÓGUSKÉRDÉS AZ OSZK-BAN"

E kérdéshez eddig azok szóltak hozzá, akik előállították, szerkesztették a katalógusokat. A továbbiakban azoknak a hozzászólásait közöljük, akik a katalógusokat használják.

Dolgozánk egy csoportja hivatalból, mindennapi munkájával kapcsolatban használója katalógusainknak. Észrevételeiket, javaslataikat tolmácsoljuk a KÖNYVTÁRTUDOMÁNYI ÉS MÓDSZERTANI KÖZPONT, a GYARAPÍTÁSI OSZTÁLY és az OLVASÓSZOLGÁLATI ÉS TÁJÉKOZTATÓ OSZTÁLY egyes munkatársainak folyamatos megszólaltatásával.

ROVATUNK JELLEGÉBŐL KÖVETKEZŐEN A BEÉRKEZETT HOZZÁSZÓLÁSOKAT A VITA LEZÁRÁSÁIG SZERKESZTŐSÉGI VÉLEMÉNY HOZZÁFÜZÉSE NÉLKÜL KÖZÖLJÜK.

SIMON MÁRIA ANNA:

A KMK szakkönyvtára könyvanyagát feldolgozva, megfelelő számú cédulával ellátva kapja a Könyvfeldolgozó Osztálytól, - a könyvtárosra már csak a katalógusszerkesztés feladata vár. A katalógusszerkesztés azonban váratlan problémákat vet fel, mert a hozzánk érkezett cédulák egyrésze - véleményünk szerint - nem alkalmas arra, hogy a könyvtártudományi szakkönyvtár katalógusainak építőkövévé válják. /A KMK katalógusai e pillanatban még igen messze vannak attól, hogy betölthessék "mintakatalógus" feladataikat, amelyeket joggal vár el a látogató a Könyvtártudományi Osztályon - azonban nem kevésbé mintaszerű katalógusokkal kellene rendelkeznie a Nemzeti Könyvtárnak, a Nemzeti Bibliográfia műhelyének is./

VEREDY Gyula vitaindító cikkében katalógusaink személyzeti ellátottságát kifogásolja - jogosan. Meg kell azonban mondanunk, hogy a hibák gyökerei mélyebben rejlenek. Mert hiába növeljük a katalógusszerkesztők számát, ha a beosztásra kerülő cédulák címfelvételei és szakozásai nem pontosak és nem következetesek. Jól tudjuk, hogy a kiadók, intézmények nevének változásai és önkényes változtatásai mennyire megnehezítik a következetes katalógizálás munkáját. Köztudomású az is, hogy a rendszavak megválasztásának kérdése világszerte vitatott probléma. Azt is tudjuk azonban, hogy katalógusaink a könyvtár állományának jobb feltárását szolgálják - az olvasó utját könnyítik meg a könyvhöz. A katalógizálási szabvány különféle változatok engedélyezésével teszi lehetővé az olvasó számára legérthetőbb feltárást. Ha azonban a változatokat nem következetesen használjuk: lehet ugyan, hogy a szabályok szerint katalógizáltunk, ez azonban aligha vigasztalja meg az olvasót azért, amiért hiába kutat könyve után.

Nem kevesebb gondot okoz a katalógusszerkesztőnek és olvasónak egyaránt a formai következetlenség. Két, egyidejűleg naplózott és nyilván egymásután feldolgozott,

azonos sorozatba tartozó füzet címfelvételét mutatjuk be az alábbiakban:

OD 21.194
Catalogues de films de court metrage et de
films fixes. Liste selective. Paris (1955),
UNESCO. 29 l. - 27 cm.
/UNESCO. Cahiers du centre de documentati-
on 14./

OD 21.4/4
Les programmes culturels radiophoniques.
Quelques experiences. Paris 1956, UNESCO.
65 l. - 27 cm.
/Cahiers du Centre de documentation 23./

És még egy, önmagáért beszélő példát a következetlenségről. A LIBRARY OF CONGRESS szakrendszerét tartalmazó köteteket kaptuk meg nemrégén. A 23 katalóguscédula impresszumában a kiadó megjelölése a következőképpen oszlik meg:

Gov. Print. Office	18
US Govern. Print. Office	3
Gov. Printing Office	1
Library of Congress	<u>1</u>
	23

22 cédulán a besorolás alapját képező rendszer a következőképpen alakul:

[Washington.] Library of Congress.
Classification....

a 23-ikon azonban, ki tudja miért:

[Washington. Library of Congress. Subject
Cataloging Division.] Classification....

Elkerülhetetlenek a sajtóhibák a sokszorosításnál /?/. De mégis meggondolkoztató, ha nemzeti könyvtárunk katalógusaiba - többszörös revízió után - olyan cédulák kerülnek besorolásra, amelyeknél a "sajtóhiba" több pusztá betűhibánál:

35.644
LEMAITRE, Henri: Vocabularium bibliothe-
cari anglais, francais, allemand. - Supple-
ment. Revu et augm. par Anthony Thompson.
Paris 1954-1958, Unesco. 296, 79 l.-22 cm.
/Unesco bibliographical handbooks.
Manuels bibliographiques de l'Unesco 2./

Tudom, bírálni sokkal könnyebb, mint hibamentesen dolgozni. De mivel egy közös cél vezet feldolgozókat, revizorokat, katalógusszerkesztőket és azokat, akik az OSZK-n belül munkánk közben használjuk könyvtárunk e legfontosabb tükrét: a magyar nemzeti könyvtár minél kifogástalanabb és használhatóbb katalógusainak megteremtése. Remélem, hogy a jövőben a Könyvtártudományi Szakkönyvtár katalógusainak minőségét jelentősen javítani fogják a Könyvfeldolgozó Osztály által készített pontos és következetes katalóguscédulák.

VARSÁNYI ENDRÉNÉ:

"Katalóguskérdés" többé-kevésbé minden könyvtárban van. Okai közül talán hármat emelnék ki:

1. Az igények /olvasóké, könyvtárosoké egyaránt/ növekednek a katalógusokkal szemben.
2. A feldolgozás irányelvei változnak az évek során /ez elsősorban a könyvtáro-

sok igényeinek emelkedésével, a címleírási szabályzatok kikristályosodásával, esetleg az alkalmazott szakrendszer részbeni megváltoztatásával és a mindenkor adódó változásokkal és kiegészítésekkel függ össze/.

3. A legjobb feldolgozó munka mellett is akadnak hibák, méginkább következtelenségek, ez elsősorban a feldolgozók /címleírók, osztályozók/ személyének változásával és azzal függ össze, főként nagy könyvtárban, hogy egymás mellett, egyszerre többen végzik ugyanazt a munkát /pl. osztályozás/.

Mindezek az okok indokolják valóban, a kérdés felvetését. Ehhez járul a vitában többször említett szűkös személyi ellátottság, és - sajnálattal kell megállapítani - az OSZK katalógusainak az átlagnál nagyobb mértékű elhanyagoltsága. Tévedés ne essék, itt nem a cédulabeosztókat vádolólag hanyagsággal, mert ők igazán szorgalmasan dolgoznak. Inkább arra gondolok, hogy katalógusszerkesztőnek nevezett munkatársaink szűkre szabott idejük miatt cédulabeosztókká váltak és így sem kellő idejük, sem energiájuk nem marad a kétes esetek felderítésére, a gyakran előbukkanó hibák állandó, következetes javítására, illetve javíttatására.

Elgondolásom szerint azonban ezen nem osak az e munkával megbízott munkatársak túl kis létszámának emelésével kell segíteni.

Inkább és elsősorban TARTALMI KÉRDÉSEKET és a MUNKASZERVEZÉSI VISZONYOKAT kell megvizsgálni.

Az OLVASÓI BETÜRENDES /szürke/ KATALÓGUS vonatkozásában:

a/ korszerűek-e a katalógus szerkesztésének irányelvei /melléklaprendszer, választólap-rendszer, utalók hálózata stb./

b/ A címleírók nem szakadtak-e tulságosan el a katalógustól, s nem kellene-e új munkaszervezetet létrehozni. Nevezetesen megszüntetni a cédulabeosztói munkakört, e dolgozókat is bevonni a címleírási munkába, ugyanakkor az így kialakuló címleírói csoport tagjai között arányosan felosztani a betürendes katalógus gondozását, vagyis mindegyikük a számára kijelölt néhány betű pl. A-C, D-G, stb. cédulaanyagát osztani be, s e betűkön belül a szerkesztést is ellátná.

c/ A cédulák javítását "intézményesíteni, legálissá" sőt kötelességgé kell tenni. A szellemi irányítást /a tartalom javítását/ az arra illetékes címleíró végeznie, a technikai lebonyolítással egy technikai munkaerőt kellene megbízni.

Áttérve a SZAKKATALÓGUS problémájára:

a/ A legnagyobb hátránya e katalógusunknak, hogy a szakjelzetek a cédulák versojára kerülnek, így a katalógusszerkesztő a címleírás szövegétől elszakadva kénytelen azokat beosztani. Feltétlenül szükséges tehát, hogy a katalóguscédulák recto-jára kerüljenek a szakszámok. Az újabb cédulasokszorosítási eljárás bevezetésével ez megvalósul. A szakkatalógusban rengeteg a következtelenség, ami főként a néhány év előtti helytelen gyakorlatból adódott, amikor még itt is külön katalógusszerkesztő működött, aki többnyire az osztályozáshoz nem értett. Így nem vehette észre a beosztásnál kiugró hibákat, ugyanakkor a szakozók a katalógussal nem voltak szoros kontaktusban.

b/ Az utóbbi évek helyes munkaszervezése - a szakkatalógus szerkesztésénél a szakozók foglalkoztatása - következtében jelentősen javult a helyzet. Azonban még mindig nem tarthatjuk kielégítőnek. Könyvtárunk nemzeti könyvtár, ennél fogva min-

den hungaricát gyűjt, tehát bármely tudományág legkisebb résproblémájával foglalkozó mű is kerül osztályozásra, azt a legmegfelelőbbben kell elhelyezni a szakrendszerben. Tovább kellene haladni és a szakozói gárdát a legfontosabb szakterületek szakembereivel kiegészíteni, így a tudományokat /nemcsak a katalógus szakjait/ is fel kell osztani a szakozók között. Ez azt jelentené, hogy a tudományához legjobban értő munkatárs kezében lenne a téma osztályozása, ugyanakkor a szak megfelelő csoportjának gondozása /cédulabeosztás és szerkesztés/ is. A jelenlegi munkaszervezettel szemben ez azt jelentené, hogy a szakozók nem egy-egy sort kapnának, hanem csak a számukra kijelölt, szakba vágó műveket.

Befejezésül csupán annyit, hogy véleményem szerint nincsen "alsóbbrendű" és "felsőbbrendű" munka, könyvtári vonatkozásban sem. Mindig az egyénektől függ, hogy munkájukban megtalálják-e a szépséget és világosan látják-e a célt. Természetesen a megbecsülést és a kellő anyagi dotációt, a színvonalas munkáért mindenki jogosan várja.

SZILVÁSSY ZOLTÁNNÉ-WITTEK LÁSZLÓNÉ:

Az OSZK Gyarapítási Osztálya évente mintegy 11 000 kötetet leltároz. Ahhoz, hogy ez a könyvmennyiség a könyvtár állományába kerüljön, kb. ennek négyeseresét kell kontrollálni. A hasonlítás fáradságos munkáját az OSZK "helyi körülményei" sajnos még nehezebbé teszik.

Lássuk, melyek ezek?

A szolgálati katalógus, az u.n. "narancs" egy, illetőleg két szufolt munkahelyen áll, ahol az ott dolgozó munkatársak zavarása nélkül nem hasonlíthatunk, és szintén a helyhiány miatt, magát a hasonlítandó könyvanyagot elhelyezni is problémát jelent. Fokozottan vonatkozik mindez a sorozati katalógusra. A "szürke", vagy olvasói katalógus esetében valamivel könnyebb a helyzet, hely több van ugyan és nem zavarjuk munkatársainkat, a nagyobb olvasóforgalom azonban lassítja munkánkat. Mindenesetre bármelyik katalógust használjuk is, a müncheni szakrendben felállított anyagot ma is - bár csökkentett mértékben - az eltérő rendszerű dobozos müncheni katalógusban kell keresnünk.

Az eddig felsorolt objektív adottságok lassítják ugyan a munkát, minden reményünk megvan azonban arra, hogy a Várban kedvezőbb elhelyezéssel, valamint a rekatalogizálás várható meggyorsulásával mindezek megoldást nyernek.

Sokkal inkább nehezítik és bizonytalanná teszik a katalógus használatát mind az OSZK dolgozó, mind olvasói számára az alábbi körülmények: /Előrebeosztjuk, hogy feladatunkhoz mérten nem katalógushálózatunk jellemzését adjuk, hanem mindennapos munkánk során előforduló szélsőséges esetekből említünk meg néhányat/:

1./ Nehezíti a munkát az OSZK katalógusainak decentralizált volta /Hirlaptár, Térkép-, Színház-, Zeneműtár stb./, valamint a nagykatalógusba még be nem dolgozott könyvanyag céduláinak hiánya /pl. a Mikrofilmtár hungarika-disszertációi, az u.n. OKK-anyag, RR, stb./

2./ Az idők folyamán több ízben módosított címleírási szabályzat magával hozta a katalógus anyagának rétegződését. Ez egy ilyen nagy multra visszatekintő könyvtár életében természetes, nem is gondolna senki egységes szempontból való javítására. A katalógus használhatóságát azonban a következetes utalórendszer, valamint a problematikus helyekre beosztott melléklapok biztosíthatják. /Ez vonatkozik szolgál-

lati katalógusunkra is./

A következőkben néhány pontban felsoroljuk az ennek indoklásául felhozott példákat. Hasznos lenne:

a/ a magyar szerzők névváltozatainak egy helyre való összeosztása;

b/ ha a címfelvétel az idegen neveknel a magyar nyelvben meghonosodott névalak alatt történne, illetőleg, ha a beosztás mind az új, mind a régi címfelvételekről ez alá a név alá kerülne, a változatokról pedig utalókat osztanánk be /pl. Szavójai Jenő herceg: Savoy, Savoya, Savoyen, Savoia, Szavoja, stb., sőt Jenő és Eugén alatt is; - Kolumbusz Kristóf: Columbus, Colombus, stb..../;

c/ ha a névkiegészítések esetén nemcsak a teljes név alatt volna található a mű a katalógusban, hanem a címlapon szereplő ononka név alatt is melléklapot kapna. Gondoljunk itt pl. az ilyen gyakran előforduló nevek, mint Kis és Schmidt céduletömegében megbuvó művekre /pl. Kis L. lehet Lajos, Ludwig, Ladislaus, László, Lóránt stb., vagy Schmidt I: István, Imre, Irén, Ilona, Iván, stb..../;

d/ a különböző címleirési szabályok szerint felvett azonos művek különböző kiadásai esetén kölosönös utalás bevezetése. /Pl. Bródy Sándor: A rózsák szigete. Ifjúsági regény. Jókai Mór: Az aranyember c. munkájából átdolg. --. 1. és 2. kiadása Jókai Mór alatt, 3. kiadása Bródy Sándor alatt/;

e/ az olvasók érdekében is hasznos lenne a tulságosan felduzzadt testületi szerzők vagy gyűjtőfogalom alá beosztott céduleanyag bizonyos szempontból való differenciálása /pl. Budapest, Egyetem, - törvények, rendeletek: jelenleg több dobozban/

f/ a részcím nélküli sorok tagjaiként időnként részcímmel megjelenő kötetektől adremás felvétel készítése és annak valamennyi katalógusba való beosztása /pl. a Hirlaptárba járó Ungarische Jahrbücher 31. köteteként megjelenő "Gedenkbund Julius von Farkas" c. mű a jelenlegi gyakorlat mellett a kutatók számára hozzáférhetetlen marad/;

g/ további probléma az, hogy egyes részcím nélküli sorok nem a sorozati nyilvántartó állomáson találhatók, hanem

1/ igen nagy százalékuk még ma is az emeleti müncheni dobozokban van. /Pl. Dolgozatok az egyetemi borkórtani intézetből. Szerk. Nékám Lajos. Budapest, Pesti Lloyd ny. 1901 évi 1.sz., 3.sz., 4.sz., 5.sz. stb. MÜNCHENIBEN, - ugyanakkor: Dolgozatok a k.m.tud.egyetem élettani intézetéből. Közli Jendrassik Jenő. 1,2,3... stb. Füzet Budapest, 1878- M.T.Akad. a SOROZATIBAN adremázva./;

2/ a nem sorozati számon elhelyezett részcím nélküli sorok címfelvételének csak a szürkében van nyoma. /Pl. Magyar iparoktatási évkönyv. Szerk. Sztérynyi József. 1898-1914, 282.433-as számon/.

Mindezekben a kiragadott példákban túl általános elvi feladat a három katalógus szerkesztésének egységbe hangolása /narancs, szürke, sorozati/.

3./ Nagy időmegtakarítást jelentene a hasonlításnál, ha a raktárban elhelyezett archivális és többes /R:/ példányok a raktári példány katalóguscéduláján jelölve lennének. Jelenleg ugyanis csak a helyszínen /a raktárban/ hasonlithatók ezek a példányok. A legújabb gyakorlat szerint az M példányok jelölése már megtörténik, azonban visszamenőleg is szükség volna erre.

4./ Nagy örömmel vettük tudomásul, hogy 1960. áprilisa óta a katalóguscédulák javítása terén új módszert vezetett be a Könyvfeldolgozó osztály. Az eddigi gyakorlattal szemben, csak a szakkatalógusba beosztott cédulet emelik ki, a többi katalógusban később, a javított céduléval cserélik le a régit. Kérjük, hogy a régi módszer szerint a narancsból és szürkéből nyom nélkül kiszedett több száz cédule javítása mielőbb történjék meg, annál is inkább, mert a visszamenőleges külföldi devizaigényes rendeléseket hiányuk bizonytalanná teszi.

E kérdések részletes kidolgozása nagy könyvtári tapasztalatot igénylő feladat, rövid hozzászólásunk keretében bemutatott példákkal csak ennek fontosságát szeretnénk volna hangsúlyozni.

ISMERJÜK MEG!

KUTATÁS ÉS TÁJÉKOZTATÁS

Az Olvasószolgálati és Tájékoztató Osztály egyik területéről

Könyvtárunk Tájékoztató Osztálya jelenlegi formájában 1958 júliusában alakult meg. Es idő óta a könyvtár használatának, propagálásának, az olvasótermi kérések kielégítésének munkája mellett legfontosabb feladata az írásban nyújtandó referenciák összeállítása. - Ezt a feladatot 1958 előtt részben a Bibliográfiai Osztály látta el. - Az osztály tájékoztató tevékenysége kétirányú: 1./ mint az I. főosztály része, választ ad mindazokra a kérdésekre, amelyek e főosztály gyűjteménye alapján megoldhatók; 2./ az egész könyvtár, sőt, ezt továbbfejlesztve, az egész ország vonatkozásában - a nemzeti könyvtár országos funkcióinak megfelelően - országos tájékoztatási központ szerepét kívánja betölteni.

A könyvtárunkhoz évente mind Magyarországról, mind pedig külföldről érkező többszáz tájékoztatást-kérő levél többségében az I. Főosztály profiljába tartozik. E levelek száma - feltehetően a tájékoztatás tudományos színvonalának emelkedése arányában - évről-évre növekszik: 1959-ben az egész év során az osztály 122 nagyobb írásbeli referenciát nyújtott, 1960-ban ez ideig már 52 bibliográfiai kérést elégtettünk ki. A kisebb adatszolgáltatások, felvilágosítások e statisztikai adatokban nem szerepelnek. Ebből külföldi intézmény vagy magánszemély részére 23 esetben adtunk választ, többnyire a Nemzetközi Cserebizottság közvetítésével. Így, többek között, BÓLYAI-BIBLIOGRÁFIÁT állítottunk össze a Pekingben rendezett Bólyai-kiállítás-hoz, a Lett Tudományos Akadémia kérésére elkészült a MAGYARORSZÁGON MEGJELENT LETT SZÉPIRODALMI ALKOTÁSOK jegyzéke, indiai könyvtár számára állítottuk össze az INDIAI-MAGYAR KAPCSOLATOK IRODALMÁNAK jegyzékét, Israeli kutató kérte az ANTISZEMITIZMUS MAGYAR IRODALMÁNAK BIBLIOGRÁFIÁJÁT, a moszkvai Lenin-könyvtárnak a KÖRKÉPKÉSZÍTÉS TECHNIKÁJÁRA VONATKOZÓ MAGYAR TANULMÁNYOK adatait küldtük meg.

As összeállított referenciák terjedelme és tartalma, mint a fenti néhány példából is kitűnik, igen különböző: az egyes részletkérdésekre vonatkozó néhány adat feltárásától kezdve meghatározott témakörök több oldalt betöltő irodalmának összegyűjtéséig terjedhet.

Lassítja és nehezíti az osztály munkáját a referenciák technikai előállítására. Ennek kiküszöbölésére kísérletképpen bevezettük a bibliográfiák adrémalevonatok formájában való továbbítását, ez azonban részint az adréma-üzem számára jelent fokozott megterhelést, részint csak a kizárólag könyvcímeket tartalmazó referenciák esetében alkalmazható, a folyóiratcikkek feltárására nem megfelelő.

Az elküldött referenciák másodpéldányát a Tájékoztató Osztály időrendileg gyűjti. Használatának megkönnyítésére egy tárgyszavak szerint összeállított referenciaindex szolgál.

Az osztály másik, nem kevésbé jelentős funkciója, az országos tájékoztatási központ feladatkörének meghatározása és kialakítása, egyelőre még csak esztergomban, tervek formájában született meg. A végső cél: a külföldről hazánkba érkező valamennyi referenciakérés központi nyilvántartása és a felvetett problémának az illetékes

szakkönyvtárhoz, intézményhez való irányítása.

E munka megindításának egyik előfeltétele a felvilágosítást nyújtó intézmények egész országra kiterjedő kataszterének összeállítása, valamint az azokban folyó dokumentációs és bibliográfiai munka méreteinek és jellegének felmérése. Ez a nyilvántartás még nem készült el, de már az eddigi gyakorlat során tettünk kísérleteket az ilyen jellegű együttműködés megszervezésére. Így pl. az Orvostudományi Dokumentációs Központtal, a Természettudományi Múzeum Könyvtárával, valamint az E-gyetemi Könyvtárral sikerült igen hasznos és értékes együttműködést kialakítani.

A közel jövőben a Tájékoztató Osztály az OKT Olvasószolgálati Szakbizottsága elé kívánja terjeszteni egy, az írásbeli referenciákat feltáró kurrens bibliográfiai kiadvány megjelentetésének gondolatát. Egyes szakkönyvtárak pl. az Országos Műszaki Könyvtár, az Országos Mezőgazdasági Könyvtár már ez ideig is állítottak össze jegyzéket az általuk készített irodalom-kutatásokról; a továbbiak során azonban olyan kurrens bibliográfia megjelentetésére gondolunk, amely az országban készülő valamennyi nagyobb írásbeli felvilágosítás címét tematikus rendben tartalmazná, a készítő intézmény feltüntetésével. Ez a kiadvány nagymértékben megkönnyítené a reference-munkának az egész országra kiterjedő elvi központosítását és kiűszöbölhetné a témaátfedésekből adódó párhuzamos munkákat.

A tájékoztatási központ kialakítása érdekében megvalósításra vár még a referencia-adás gyakorlatának egységesítése is. Jelenleg ugyanis, a többi nagykönyvtártól eltérően, az Országos Műszaki Könyvtár csak díjazás ellenében vállalja bibliográfiák összeállítását. Ez azt eredményezi, hogy a műszaki téma iránt érdeklődők egy része kérésével, a szakgyűjteménnyel és szakemberekkel nem rendelkező, de ingyenes tájékoztatást nyújtó könyvtárakhoz fordul.

E célok megvalósítása még nagyrészt előttünk álló és nem is csak rajtunk múló feladat. De már az eddig elért eredményekből is látható körvonalaiban egy olyan kialakítandó Tájékoztató Osztály képe, amely mind összkönyvtári, mind országos viszonylatban méltó helyet tölt be a nemzeti könyvtár egészében. - FERENCZY ENDRENE

könyvtárunk munkájáról

KÖNYVTÁRUNK KÜLFÖLDI GYARAPODÁSÁNAK ÉRTÉKELÉSE

Az OSZK Kollégiuma április 29-én tárgyalta meg az I. Főosztály h. vezetőjének, Pajkossy Györgynek értékelő jelentését az elmúlt év második felében beérkezett külföldi gyarapodásról. A sokrétű statisztikai táblázatokkal alátámasztott összeállítás és a Kollégium állásfoglalása a következőkben foglalható össze:

A gyűjtőköri utasítás kidolgozása és életbe léptetése, valamint a Gyarapítási Osztály reorganizálása jelentős eredményekhez vezetett. Ennek eredményeként vált lehetővé annak a szerzeményezési politikának kialakítása, amelynek következetes alkalmazásával gyűjtőkörünk határozott területet nyert. A beszerzés középpontjába

egyértelműen a hungarikumok kerültek. Ezzel könyvtárunk a korábbi felülvizsgálata -
tok által kijelölt és feltétlenül helyes utra lépett.

A vizsgált időszak alatt beérkezett könyvek közel fele hungarikum, az est ki-
egészítő, u.n. szomszédnépek irodalmával együtt pedig ez a teljes gyarapodásnak
több mint kétharmadát teszi ki.

A Kollégium, e döntő és helyes irányban történt fordulat megállapítása mel-
lett, egyben rámutatott a külföldi hungarikumok és főleg a szomszédnépek jelentős
munkái terén visszamenőlegesen is fennálló komoly hiányokra. Ezek tervszerű fel-
derítése és beszerzése komoly, mielőbb megoldandó probléma. Ennek legfőbb akadá-
lya - tárgyi nehézségeken kívül - a létszámhiány. A könyvtár vezetőségének állás-
foglalása alapján remélni lehet, hogy a szükséges feltételek biztosításával újabb
jelentős területeken fogjuk tudni könyvtárunk állományát gazdagítani.

Jelentőségben a fenténél ugyan jóval kisebb, de nem figyelmen kívül hagyható
az a problémakör, amely a gyűjtőköri szabályzat gyakorlati alkalmazása során ke-
rült napfényre. A Gyarapítási Osztály - a Kollégium utmutatása alapján - kollektív
módon óhajtja e kérdések megoldását elősegíteni: rendszeres munkaértekezletek so-
rán, példatár elkészítésével kívánja még szilárdabbá és következetesebbé tenni be-
szerzési politikáját.

A Kollégium - az említett megállapodásokon túlmenőleg - több határozatot fo-
gadott el. E szerint hasonló értékelés készül a Hirlaptár gyarapításáról is. A jö-
vőben évenként kívánja a Kollégium a mostanihoz hasonló előkészítés alapján megvi-
tatni a gyarapítás munkáját. A gyűjtőköri szabályzat kiegészítésére ill. módosítá-
sára a Gyarapítási Osztály - éppen a tapasztalatok megfelelő kiértékelése érdekében
- csak 1960 végén készít javaslatot. - BORSA GEDEON

MEGINDULT A TOVÁBBKÉPZÉS AZ V. FŐOSZTÁLYON

Az utóbbi időben egyre gyakrabban merül fel könyvtárunkban a továbbképzés meg-
oldatlan problémája. Mindenki előtt nyilvánvaló, hogy a kérdés kielégítő megoldá-
sától függ könyvtárunk munkájának megjavítása. A továbbképzést központilag, egysé-
ges rendszerben kell tartalmilag és formailag megszervezni, ami azonban alapos elő-
készítést igényel. Ennek az elvnek alkalmazásaként a közelmúltban a KMK keretei kö-
zött tervszerű továbbképzés indult meg. Helyesnek látszott ugyanis, hogy először
szűkebb körben próbáljuk ki a különböző módszereket és megoldásokat, hogy tapasza-
latul szolgálhassanak az egész könyvtár számára.

A KMK munkatársai részére pedig ezentul is jelentősége van a továbbképzésnek,
hiszen mindennapi munkájuk során a legközvetlenebbül tudják hasznosítani a szakma
legújabb eredményeit. Ez, és a főosztály elméleti-irányító feladatai indokolják,
hogy a továbbképzés kísérleti jelleggel éppen itt induljon meg, egyelőre a 710-es
és ennél magasabb besorolású dolgozók részére.

A továbbképzési foglalkozások szombaton 11 órától 13 óráig vannak. Ez az idő-
pont látszott a legmegfelelőbbnek, mert egyrészt a hét végén a létszám teljes -
viszaérkeznek a munkatársak a kiszállásokról -, másrészt a 11 órai kezdés nem en-
gedi meg a foglalkozások végnélküli elnyújtását - szombaton mindenki igyekszik ha-
za.

A továbbképzés négy forma keretében folyik:

1. SAKIRODALMI SZEMLE. A legfontosabb külföldi könyvtártudományi folyóirato-

kat folyamatosan néhány munkatárs figyeli és a legérdekesebb közleményekről rendszeresen beszámolnak. Röviden vázolják a cikkek tartalmát, ha szükséges, rövid kritikát is fűznek hozzá. A cikkek anyaga nem kerül megvitatásra. Ennek a formának az a célja, hogy a résztvevők látóköre szélesedjék, megismerkedjenek a legújabb eredményekkel, lássák a legaktuálisabb problémákat. A szemléket minden második szombaton az első órában tartják.

2. VITAÓRÁK. Azokon a szombatokon, amikor szakirodalmi szemle van, a második órában a továbbképzés résztvevői vitát folytatnak előre meghatározott kérdésekről. A vitatémák két csoportra oszlanak: a/ A KMK kiadványainak értékelő megvitatása. Az eddigi munka során hiányzott kiadványok /módszertani utmutatók, tanfolyami jegyzetek, fordításgyűjtemények, stb./ rendszeres, belső kritikai értékelése. b/ Aktuális kérdések vitája. Terv szerint sorra kerülnek a magyar könyvtárügy legégetőbb és legfontosabb kérdései, amelyek egyben a KMK tevékenységét is megszabják. Ezekben a vitákon alakulna ki a főosztály egységes álláspontja, a követendő irányvonal.

3. TAPASZTALATCSERÉK. Minden hónapban egy továbbképzési alkalom tapasztalatosságra céljára van fenntartva. A tapasztalatoseréken kisebb létszámú csoportok vesznek részt, mert így alaposabban meg lehet ismerkedni a tanulmányozni kívánt intézmény vagy részleg munkájával. A látogatások nemcsak a saját munkaterületen való elmélyülést, hanem a másokról való tájékozódást is szolgálják.

4. ANKÉTOK. A hónap utolsó szombatján ankét formájában folyik a továbbképzés. Hosszu időre szóló program alapján következnek az egyes témakörök. Egy-egy témát általában három-négy referens dolgoz fel, más-más szempont alapján, más-más vonatkozásában. A referátumok alapos felkészülést kívánnak meg, így részben kiegészítik az első továbbképzési formát, ahol nem a mélységben való, hanem a széleskörű tájékozódás volt a szempont.

A továbbképzés megindulása előtt az érdekeltek megvitatták mind a formai, mind a tartalmi kérdéseket és javaslataik alapján készült el a továbbképzés terve. Eddig két foglalkozás zajlott le. Az első alkalommal szakirodalmi beszámolókat hangzottak el és a vidéki szakemberek szakkönyvellátásának a problémája volt napirenden. A beszámolókkal kapcsolatosan az a vélemény alakult ki, hogy a cikkeknek ne csak a témáját ismertessék, hanem főbb megállapításaikat is és kritikai megjegyzéseket is fűssenek hozzá. Ami a vitát illeti, nagyon élénknek és izgalmasnak indult, annyira, hogy háromnegyed kettő felé azzal kellett félbeszakítani, hogy egy más alkalommal folytatják. - A második alkalommal esedékes tapasztalatoserén két csoportban a Textilfestőgyár szakszervezeti könyvtárát és az Országos Műszaki Könyvtár dokumentációs osztályát keresték fel a KMK munkatársai.

Messzemenő következtetéseket még nem lehetne levonni a rövid ideje megindult továbbképzésről, sem tartalmi, sem módszertani szempontból. De a legfőbb eredménye máris látható: a szakmai érdeklődés növekedése és ennek hatása a munka minőségének színvonalában.

Egyelőre még kísérleti stádiumában van a továbbképzési munka, de a jövőre nésze máris vannak elképzelések. Szó van arról, hogy egy-egy ankétra vagy vitára a témában járatos, más osztályokon vagy más könyvtárban dolgozókat is meg kellene hívni; a továbbképzési napok látogatását lehetővé kellene tenni a komolyan érdeklődők számára; a legjobb referátumokat publikálni kellene az OSZK kiadványaiban; stb.

A KMK e "házi" továbbképzése biztatóan indult. A szerzett tapasztalatok jó szolgálatot tehetnek majd az egész intézet továbbképzésének megszervezésénél, figyelembe

véve, hogy ezek a képzési formák a KMK testére szabottak. Lehetséges, hogy máshol más formák eredményesebbek lesznek.

A KMK KEZDEMÉNYEZÉSE AZONBAN BIZONYÍTJA, HOGY A RÉGÓTA VÁRTUDO PROBLÉMÁT MEG LEHET OLDANI, A TOVÁBBKÉPZÉST VÁLTOZATOS FORMÁKKAL VONZÓVÁ LEHET TENNI ÉS A NAPI FELADATOK MEGOLDÁSÁNAK IS A SZOLGÁLATÁBA LEHET ÁLLITANI. - PAPP ISTVÁN

MUNKATÁRSAINK IRÁSAIBÓL

A MAGYAR ZENETÖRTÉNET KÉPESKÖNYVE

A könyv előszavában KERESZTURY Dezső azt mondja, "a képzelet látványt teremtő eszközzel minden művészet közül a zene él legkevésbé." Ez így igaz. És mégis ez a könyv bizonyítja azt, hogy meg vannak az eszközök, a lehetőségek arra, hogy a zenét - talán túlozunk - meg lehessen mutatni. Ez a Képeskönyv a magyar zenekultúra sorsát mutatja be, arcképek és tájképek, épületek és zeneszerszámok, címlapok és színlapok sokaságában, s a csodálatos változatosságú illusztrációs anyagban aránylag legkevésbé a hangjegyes kép. Kevés a kóta és mégis az egész könyvből a lapok olvasása közben, mintha oldalról-oldalra más melódiák jutnának el a fülünkhöz. A középkori gregorián dallamok, amelyekről most kezdjük tudni, hogy milyen hamar, az ezredik év utáni első évszázadokban magyarrá váltak, /magyar hangulatokat és alig sejthető zenei fordulatokat rejtve az európaszerte ismert dallamfűzés közé/ csakhamar helytadnak a polifónia kevés számú emlékének, a magyar nyelven éneklés a XVI. századtól sűrűbb emlékanyagának, Tinódi énekméltéinek, az öreg Gradual középkort és reformációt egyszerre idéző magyarságának és melódiáinak. Azután a barokk muzsika emlékeit látjuk és nemcsak látjuk, de halljuk is; a szerény népies és iskolás kezdetektől, hogy emelkedik a zene Magyarországon egyre magasabbra, míg egyszerre az akkori Európa zenekulturájával egy magasságból halljuk Haydn kompozícióját; majd a romantika sajátos nemzeti, nem mindig hibásan eltalált magyar zenéje, a verbunkosok mindig szívéhez érő muzsikája és muzsikusi jelennek meg a könyv lapjain. Nem túlzás az, hogy a Rákóczi-induló két oldalon, öt képpel és öt muzsikus nevével szerepel. A Rákóczi-mars a reformkor lüktetésének nemcsak kifejezése, de bizonyos mértékig programja is volt. A programot megvalósította, vagy igyekezett megvalósítani, a "hangzatot" átvette Kossuth és Petőfi forradalma. Azután operák jönnek már. A XIX. századi polgárság zenei érdeklődésének legsajátosabb monumentumai. A képekről eltűnik a magyaros viselet, a magyar táj, a muzsikusok úgy öltöznek, mint a XIX. századi Európában, a század második felében és a végén mindenki öltözött. Liszt köztük a legnagyobb, a mindenhová eljutó "mindig hü rokon", a francia abbékat utánózta, amikor talárisban a zongorához ült és próbálta zenébe átvinni azt, amit az alig ismert földről és népről magában érzett. Így érünk el lassan már közelebb a mi korunkhoz. És milyen jó látni hogy az út biztosan felfelé vezet, s a magyar zene talán soha nem ért olyan magasra, mint ebben a században és nem hangzott olyan messze még sohasem mint Bartók és Kodály muzsikája. Ennek a zenének melódiái nagyon mélyben készülődtek és nagyon régen. Valóban nagy volt a rezonanciájuk. Az európai zenekultúra és a népi ihletésű magyar muzsika nem került egymással szembe és ugylátunk, hogy ez már soha többé nem következhet be, mert a XX. század zenéje, Bartók és Kodály muzsikája sokszoros kamattal adta vissza mindazt, amit a képeskönyvben bemutatott századokban, a magyarság zenében Európától tanult.

Egészen röviden és ilyen kevés helyen onnyit tudtunk elmondani, de a kevés szót - úgy hisszük - megsokszorozza a képeskönyv szemlélőinek egyező véleménye. Részünkről bírálatról nem lehetett szó, ismertetéshez, amely mindegyre kiterjed, más alka-

lom és más hely való, legyen hát az utolsó szó a köszöneté. Meg kell köszönni a szerzőknek a gondot és szeretetet, amivel a dallam és a kép általuk ismert világát most elének adták, meg kell köszönni az okos tartózkodást, amivel elérték, hogy nem ők, hanem a képek beszélnek, de így elérték azt is, hogy ez a könyv a nyilvános szó.-

(Keresztury Dezső-Vécsey Jenő-Falvy Zoltán: A magyar zene történet képekben. Bp. 1960. Magvető. 336 p.)

MÉZSEY LÁSZLÓ

H i r e i n k

"A NEMZETI KÖNYVTÁR UJ OTTHONA A BUDAI VÁRPALOTÁBAN" c. kiállítást, melyet hazánk felszabadításának tizenötödik évfordulójára rendeztünk, vidéki könyvtárakban is bemutatják. A kiállítás teljes anyagát rövidesen SZEGEDRE szállítják, és az ottani Egyetemi Könyvtárban kerül bemutatásra.

A KULTURKAPCSOLATOK INTÉZETÉNEK kérésére a Tájékoztató Osztály összeállította az ALBÁNIÁRA VONATKOZÓ, MAGYAR ÉS IDEGEN NYELVŰ MŰVEK BIBLIOGRÁFIÁJÁT. A jegyzék a Széchényi Könyvtár kiadásában régebben megjelent albán-magyar bibliográfia kiegészítésének és folytatásának tekinthető. - A SZIBÉRIAI TERÜLETI KÖNYVTÁR részére a Tájékoztató Osztály felkérése alapján TERBE Lajos tud. főmunkatárs állította össze a "MAGYAR INTERNACIONALISTÁK A NAGY OKTÓBERI SZOCIALISTA FORRADALOM IDEJÉN /1917-1921/ NYUGAT-SZIBÉRIÁBAN" c. bibliográfiát. A bibliográfiai fejezetek címeinek orosz fordítását a Nemzetközi Csereszolgálat készítette. - A NORTH CAROLINA /USA/ EGYETEM felkérésére készítették el WILLIAM FAULKNER magyar nyelven megjelent MŰVEINEK jegyzékét.

Az OLVASÓTEREM fontos kézikönyveit FILMOLUX BORITÓVAL látjuk el. Már eddig kb. 100 kötet kapott ilyen borítást. Az így szerelt könyvek kötése tartósabb, nem piszkolódik, és szennyeződés esetén lemosható.

"VERBA VOLANT..." - de nemcsak a szó, hanem az OSZK-kiállítások emléke is. Legtöbbször csak egy színtelen mondat marad meg utánuk az évi jelentésben. Az Olvasószolgálati és Tájékoztató Osztály kérésére a Könyvkötészet izléses kivitelezésű albumot készített ezzel a felirással: AZ ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR KIÁLLÍTÁSAI. Ezen túl minden jelentős kiállítást lefényképeznek, és a képeket ebben az albumban fogják megőrizni. Így az album átlapozásával évek múlva is képet lehet nyerni az OSZK kiállításairól, az évi jelentésekben szereplő egyetlen mondat pedig konkrét tartalommal telik meg. - ALBERT GÁBOR

A TÉRKÉPTÁR NEMZETKÖZI REFERENCIA-SZOLGÁLATA. - Ápr. 26.-án Dr. Ján PURGINA osehazlovák tudományos kutató látogatta meg a Térképtárat. Purgina a kiváló XVIII. századi kartografus, MIKOVINYI Sámuel életrajzával és munkásságával foglalkozik. A Térképtárban Mikovinyi által készített kéziratos térképeket keresett, talált is a gyűjtemény feltárt anyagában számos, előtte mindaddig ismeretlen térképet, s így újabb adatokra tett szert további munkásságához.

Máj. 6.-án Wilhelm BONACKER berlini földrajztudós a Kartográfiai Vállalat közvetítésével a magyar földgömbkészítés történetére vonatkozó bibliográfiai adatok közlését kérte, készülő összefoglaló bibliográfiájához. A Térképtár bibliográfiai és a hazai földrajzi folyóiratok megkezdett cikkatalógusa alapján számos címet tudott részére megadni.

Gyakran érkezik hasonló irányú kérdés a Térképtárhoz belföldi vonatkozásban is, amely kívánatosá teszi az osztály által már megkezdett szakcikkek-katalógus további folytatását. - FALLENBÜCHL ZOLTÁN

EVRŐL-ÉVRE NÖVEKEDIK azoknak a könyvtáraknak száma, amelyek üdvözlötteikkel keresik meg egymást MÁJUS ELSEJE alkalmából. Könyvtárunk üdvözlötteire 36 külföldi társintézmény küldött választ a szocialista országokból.

MAGYAR IRODALMI MŰVEK UJABB FORDÍTÁSAI A SZOVJETUNIÓBAN. Az elmúlt hetekben az alábbi fordítások érkeztek a Nemzetközi Csereszolgálathoz - Zárójelben az eredeti magyar címet közöljük:

OROSZ NYELVEN: MIKSZÁTH Kálmán: Izbrannuo proizvedenija. [Válogatott Művei] Moszkva 1960. - FOGÁRASI Béla: Logika. Moszkva 1959. - TRENCSENYI-WALDAPFEL Imre: Mifologija. [Mitológia] Moszkva 1959. - ORAVECZ Paula: Lohmataja [Kócos]. Moszkva 1959. - FEHÉR Klára: More [A tenger]. Moszkva 1959.

TATÁR NYELVEN: Kojaski Karpat. [Napfényes Kárpátok. Az RNK magyar íróinak versei és elbeszélései]. Kazan' 1959.

LETT NYELVEN: ILLÉS Béla: Karpatu rapsodia. Riga 1959. - URBÁN Ernő: Lamatah. [Csapja] Riga 1958.

UKRAN NYELVEN: JÓKAI Mór: Zsvota trojanda. [Sárga róssa] Kiiv 1958. - PETŐFI Sándor: Vibranti poezii [Válogatott versei]. Kiiv 1959.

TIZEVES A HIRLAPTÁRI KARDEX. Tíz évvel ezelőtt, 1950. januárban a Hirlaptár - számtalva a korábbi nehézkes szerzeményi naplókkal - a szerzeményezésnek és nyilvántar-tásnak egy modernebb és könnyebben kezelhető formájára tért át: a kardedx-rendszerű szerzeményezésre. - K.I.

A TÁJÉKOZTATÓ MUNKÁT VÉGZŐ KÖNYVTÁROS szívből örül, ha szerzeményezése bővül és tökéletesedik. Egy-egy jól szerkesztett szakbibliográfia, korszerű lexikon megjele-nése valóságos ünnepi alkalom.

A közelmúlt hetekben különösen jólesett látnunk az utcai újságosbódékban az 50 fillérért vásárolható folyóirat-repertóriumot: az ÉLET ÉS TUDOMÁNY o. ismeretter-jesztő lap 1959. évi "kötetének" mutatóját. A több, mint száz ezer példányban meg-jelenő és méltán népszerű folyóirat százszáz olvasótáborra néhány nap alatt felvá-sárolta a szakcsoport-mutatóval és tárgyszavas jegyzékkel felszerelt tartalomjegy-zéket. A könyvtáros szakmai öröme még tisztább lenne, ha szerzői betűrendest is ad-tak volna!

A nagyközönség tehát kezd megismerkedni, a tájékoztatás fontos eszközével; a repertóriummal, tágabb értelemben a bibliográfiával! Az aktív tájékoztató munkával párhuzamosan aktivizálódni kezd az olvasóközönség. A tájékoztatás követelménye mel-lett egyre erősödik az öntevékeny tájékozódás igénye is! Ennek egyik bizonyítéka éppen az Élet és Tudomány 1959. évi tartalomjegyzéke, illetőleg annak nagy sikere.

A BIBLIOGRÁFIAI OSZTÁLY köszöni mindazok jelentős segítségét, akik az Intézet-vezetőség rendelkezése folytán, - külső szakértők bevonását elkerülendő - részt vet-tek a tizenöt éves kumuláció selejtezésének felülvizsgálásában.

DR. BABICZKY BÉLA egyetemi adjunktus május 1-től félnapos elfoglaltsággal át-vette a Mikrofilm Osztály vezetését.

A MIKROFILM OSZTÁLY ujonnan berendezett laboratóriuma a Polláck Mihály tér 10. sz. alatti épületünkben elkészült. Az átköltözés május végén történt meg. A mikro-filmtár, a katalógus és a leolvasókészülékek továbbra is a régi helyen maradnak. - TERBE LAJOS

ISMERETES AZ A KEZDEMÉNYEZÉSÜNK, mely a külföldön működő magyar diplomáciai testületek kiadványainak kötelezpéldányként való beszolgáltatását szorgalmazta. Leg-utóbb a PEKINGI, VARSÓI és ANKARAI követségeink kiadványait küldte meg a Külügymi-nisztérium. A kiadványok között volt többek között a VII. Kongresszus jegyzőkönyve lengyelül és a Pekingben "Április 4." tiszteletére kiadott plakát. - MZ

Beszámoló

HOGYAN SEGÍTHETI A SZAKKÖNYVTÁR A VIDÉK SZAKEMBEREIT?

SZEGEDEN május 3-án és 4-én a Délalföld, PÉCSETT alig egy héttel később, május 11-én a Déldunántul műszaki, mezőgazdasági szakemberei, orvosai, pedagógusai és tu-dományos kutatói tanácskozássra ültek össze Délalföld és Déldunántul könyvtárosaival és az országos szakkönyvtárak képviselőivel, hogy megbeszéljék: a vidék szakemberei-nek szakirodalommal való ellátásának mi a legmegfelelőbb útja-módja, miképpen lehet eltüntetni, vagy legalább is a minimálisra csökkenteni a szakirodalommal való el-látottság terén is a főváros és a vidék közötti különbséget.

A kétnapos szegedi ankéton V. dr. WALDAPPEL Eszter, az Országos Pedagógiai Könyvtár igazgatója ismertette az országos szakkönyvtárak szolgáltatásait és rámu-

tatott azokra a feladatokra, amelyek a közművelődési könyvtári hálósra várnak a vidék szakembereinek irodalommal való ellátása terén.

KIRSCHNER Márton a hódmezővásárhelyi Megyei Könyvtár igazgatója ismertette a Délalföld szakemberei szakkönyvellátásának jelenlegi helyzetét. A második napon HAVASI Zoltán, a Szegedi Egyetemi Könyvtár igazgatója, az Egyetemi Könyvtárra váró feladatokat ismertette referátumában.

A három referátumot számos korreferátum egészítette ki. Az élénk vita során fel-szóltak az országos szakkönyvtárak képviselői, az anketon résztvevő szakemberek kö-zül számosan, akik közül nem egy körvonalazta igényeit is. A felszólalások némelyi-kéből kitűnt, hogy vidéken élő szakembereink egy része nem ismeri eléggé szakkönyv-táraink mindenki által hozzáférhető szolgáltatásait. Ezeknek megismertetése, a szak-irodalom feltárásának kérdései iránt mutatott érdeklődés már egymagában is komoly e redményt jelent.

Az egy héttel később tartott pécsi anket, hasonlóan gazdag napirendet tárgyalt meg. Azt a tényt, hogy hazánk egyik legfontosabb ipari centrumában, a szakirodalom gyűmölcsöző felhasználásának nagy jelentőséget tulajdonítanak, aláhústa az is, hogy az anketot PALKÓ Sándor, a megyei VB elnöke vezette.

Pécsnek, mint ipari centrumnak jelentősége az anket során kidomborodott abban is, hogy mind a három referátum, FÉNYES Miklósé a Pécsi Egyetemi Könyvtár igazgató-jáé, MISZTI Lászlóé, a Közgazdasági Egyetemi Könyvtár igazgatójáé és FODOR Györgyé, a MTE Sz pécsi titkáráé, a műszaki irodalommal való ellátottság és ellátás kérdését hangsúlyozta elsősorban.

Ezen az anketon is résztvettek a nagy szakkönyvtárak igazgatói ill. képviselői.

Mind a két anketon egy egész sor sokat vitatott és megvitatandó kérdés került felszínre. Az anketok anyagával kapcsolatban - amint ezt a szegedi anketon felszó-lalt LÁZÁR Péter osztályvezető is hangsúlyozta - a KMK két osztályára, a Könyvtár-tudományi osztályra és a Módszertani osztályra sok megoldandó feladat vár. Ilyen a közművelődési könyvtárak és tudományos szakkönyvtárak közötti együttműködés kérdése, a szakkönyvtári hálózat kiterjesztésének kérdése stb.

A két anket házigazdái a szegedi ill. a pécsi egyetemi könyvtárak és a megyei könyvtárak voltak. Könyvtáros kartársaink mindent megtettek az anketok sikeréért és a résztvevők nemcsak a jól végzett munka örömét, hanem a fogadtatás révén kialakult kellemes baráti légkör melegét is élvezhették. - SZENTMIHÁLYI JÁNOS

A SZOVJETUNIÓBAN VOLTUNK

UTAZNI! Utazni, megismerni más tájakat, embereket, szokásokat, meglátni világ-hírű - eddig csak képekről ismert - épületeket, műemlékeket, könyvtárakat. Lehet-e ennél izgalmasabbat, érdekesebbet és szebbet elképzelni?

A baj csak ott kezdődik, amikor az ember visszaérkezik az utazásról s az ismerő-sök, jóbarátok megrohanják: mesélj valami újat, érdekeseget. És ez a legnehezebb: újat mesélni, olyat, amit mástól még nem hallottak. S ez egyre nehezebb, hiszen egyre töb-ben járnak a Szovjetunióban és egyre többet tudunk erről az igen érdekes és szép or-szágról.

De azért megpróbálom, hátha tudok néhány olyan dolgot is mondani, amit mástól

még nem hallottak.

Ugy-e a Kremlt, a Mauzoleumot, a Lomonoszov Egyetemet, meg a többi nagyszerű épületet mindenki ismeri képekről. Nos, ezekről nem sok újat tudok mondani, ha csak azt nem, hogy minden sokkal szebb, hatalmasabb, impozánsabb, mint ahogy azt az ember a képek után elképzeli. De szeretnék pár dolgot mesélni az utróól, az ottani emberekről, a moszkvai életről.

REPÜLŐGÉPEN tettük meg az utat Budapest-Moszkva, majd Moszkva-Leningrád között. Csoportunk 29 tagjából 11 könyvtáros volt. S minthogy az utasok nagy része - velem együtt - akkor ült először repülőgépen, bizony nagyon csendesen vártuk a pillanatot, amikor elszakadunk az "édes anyaföld"-től s a levegőbe emelkedünk. No de aztán igen nekibátorodtunk s fél óra múlva még a legfélénkebb is érdeklődve nézte a Tisza nagy kanyarjait, a Kárpátok fenyőerdőit a nagy hófoltokkal, a hatalmas orosz síkságot, a Dnyeper nagy víztükrét. Örömmel láttuk, hogy a kievi leszállás is egészen simán ment. De hát nincs idő az ilyen részletes leírásokra, a repülésről még csak annyit, hogy egy hét múlva mint tapasztalt repülők tárgyaltuk a különböző repülőgépek előnyeit s osodálkoztunk, hogy még van, aki a lassu vonatközlekedést választja inkább. Persze azért a repülőn való utazásnak is vannak árnyoldalai. Pl. amikor a Kiev-Moszkva-i részen egy vihar szélét, ill. szelét megkaptuk, éppen ebéd közben - hát igen, akkor sok helyen előkerült a gondosan odakészített zacskó is. De hát ez csak rövid átmenet volt.

Az ÉPÍTKEZÉS nagysága és tempója fogott meg leginkább Moszkvában. Az u.n. "délnyugati városrész"-ben most 2 millió ember számára készítenek lakást. Egy hástömb építkezésénél 17 darut számoltam meg, s a ház építésével egyidejűleg mindjárt csinálják az utat, ültetik a fákat, így mire be lehet költözni az épületbe, oszmos és tiszta már a környék is. Az építkezések gyorsaságára jellemző, hogy a képekről biztosan mindenki által jól ismert Lomonoszov Egyetem hatalmas épületét 4 év alatt építették fel. Az utcák nagyon szélesek, a város új negyedei mindenütt tágasak, világosak, levegősek. A régi házakat sorra lebontják - vagy arrább tolják. Láttunk egy épületet, amit sajnáltak lebontani, viszont nem jó helyen állt. Nos a házat lent elvágták, darukkal felemelték, görgőkre tették és 12 méterrel hátrább tolták. A 12 méteres utazás mindössze fél óráig tartott s ezalatt a ház lakói nyugodtan bent voltak a lakásban.

Sokat OLVASNAK a moszkvaiak és mindenütt. Nemosak a könyvtárakban, hanem olvasnak reggel míg arra várnak, hogy kinyiljanak az üzletek, olvasnak este a Gorkij-kulturparkban, az autóbuszban, a Metro mozgólépcsőjén s olvasnak akkor is, amikor szépen sorba állva az autóbuszra várnak. S talán azért is állnak olyan türelmesen a sorban, mert olvasnak közben. S a sor nem bomlik fel akkor sem, ha megjön az autóbusz, hanem szépen nyugodtan, türelmesen egymás után szállnak fel, nem lökdösődnek. Oh te penti "5-ös busz"!

A METRO az, amiről minden ott járt sokat mesél s ami mégis meglepi, lenyűgözi azt, aki először látja. A város sok pontján láthatjuk a - legtöbbször külön épületben lévő - Metro állomást, tetején a nagy M betűvel, ami este vörösen világít. Ha bemész az épületbe, megveszed 50 kopekért a jegyedet, elindulsz - az ismeretlenbe. Lefelé a mozgólépcsőn. Első alkalommal kicsit megilletődötten léptem rá a legfelső lépcsőre s igyekeztem a jobboldalra huzódni - ahogy azt a többiektől láttam, s ahogy azt a Híradó egy régebbi számából tanultam. S a szabadon maradt baloldalon csakugyan futottak lefelé azok, akiknek nem volt elég gyors a bizony elég gyorsan haladó mozgólépcső. De minthogy a mozgólépcső hosszú /egy helyen megfigyeltem, 2 és fél percig

utaztunk lefelé/ és elég sokat utaztunk rajta, még én is megszoktam, hát még a moszkvaiak, akik a mozgólépcsőn nemcsak közlekednek, hanem olvasnak, udvarolnak, pletykáznak is; sőt láttam egy jó háziasszonyt, aki a mozgólépcsőn kipakolta és átrámolta a két szatyorban lévő töméntelen kisebb-nagyobb csomagját s mire leért a lépcső aljára, éppen készen is lett vele. Leérve a tényleges Metro állomásra először alig tudtam megcsodálni a márványoszlopos, oszilláros helyiségeket, mert riadtan számolgattam, hogy vajjon hányadik Metron tudunk elmenni, olyan nagy volt a tömeg. Viszont a következő pillanatban /csucsforgalomban 1.5 percenként jár/ már ott volt egy szerelvény, hat hatalmas kocsival, az emberek nyugodtan ki-bezálltak oszondában, minden izgalom nélkül befért mindenki s a Metro elindult. A két állomás között a hangszóró bement a következő állomást, így senki sem izgult, senki nem kérdezősködött - legfeljebb a szegény idegen, aki nem volt benne biztos, hogy a második vagy a harmadik állomáson kell-e átszállnia. De amikor némi orosz nyelvtudással megkérdeztük, csakhamar egész embergyűrű vett körül s mindenki lelkesen és kedvesen igyekezett utbaigazítani az idegent. Végre egy erélyes fiatalasszony karonragadott, kiszállt velem együtt, felvitt egy rövidebb mozgólépcsőn, ott átszálltunk egy másik Metrora, onnan két megálló múlva ismét kiemelt, odavitt egy felfelé vezető mozgólépcsőre és csak akkor nyugodott meg, mikor letről figyelve látta, hogy célhoz érttem.

LENINGRÁD - TU-104, a Téli Palota, a tenger, az Ermitage, az Aurora! Csak egy nap volt az egész s az alatt olyan sok szépet láttunk, hogy mikor este otthon - moszkvai szállásunkon - lefeküdtünk, szinte hihetetlen volt, hogy est a sok szépet mind ma láttuk!

GORKIJ-Kulturpark. Valami, ami a Városligetből, a Vidám Parkból és még sok minden másból tevődik össze. Mert sok van ezekből is, de van ott szabadtéri mozi, báb-színház a gyermekeknek, 60 000 kötetes könyvtár, 2 olvasóterem, 8 különálló állomás referencieszolgálattal és kiállításokkal, 12 000 személyes szabadtéri színpad igen jó hangversenyekkel, kiállítások, ismeretterjesztő előadások, osónakázás a tavon, séta a nagy fák alatt, olvasás a tó partján, hajóhinta, óriáskerék, tánóterem, étterem és persze több fagyfaltozó. Mert a moszkvaiak nagyon szeretik a fagyfaltozt. Mikor mi jólesően huzzuk össze magunkon a télikabátot, akkor ők kosztumben, kiskabátban üldögéltek a parkban s ették a hatalmas tölesér fagyfaltozt. Viszont az is igaz, hogy nagyon jó a fagyfaltoztjuk. Még a pestinél is jobb.

Igen szűkre szabott időnkéből azért természetesen arra is futott hogy KÖNYVTÁRAKAT látogassunk - habár a hivatalos program ezt kifelejtette. - A Lomonoszov Egyetem megtekintésekor megnéztük az egyik kari könyvtárat és egy fél napot töltöttünk a Lenin Könyvtárban. Itt tudták, hogy jön 11 magyar könyvtáros s csak meghatva tudok visszaemlékezni arra a mindenre kiterjedő figyelemre, amivel fogadtak bennünket. A Könyvtár igazgatójának üdvözlő és tájékoztató szavai után egy németül igen szépen beszélő könyvtárosnő körülvezetett bennünket az egész könyvtárban. Arra is volt gondjuk, hogy akit egyes részletkérdések érdekeltek inkább, azok leválva a csoporttól, külön kísérvél megnézhezzék saját külön területüket. Mi az egész könyvtárról kértünk és kaptunk képet s megcsodáltuk a hatalmas méretű, külön épületben elhelyezett raktárt, aztán sóvár szemekkel néztük az impozáns nagyságu előcsarnokot, ahol a katalógusszekrények állnak. Micsoda helybőség! - lelki szemekkel láttuk közben a mi katalógusszekrényeink mostani zsufolt elhelyezését, de a várbeli tágaságot is! - Büszke örömmel ismertük fel a legujabb szerzemények kiállításán a sok magyar könyvet.

S a könyvtár megtekintése után szívből és őszintén hívtuk a kísérő könyvtárosnőt, jöjjön el mielőbb Budapestre, hogy mi is viszonzozhassuk az ő kedvességüket, szíveségüket, segítőkészségüket. - MARKOS BÉLÁNE

SZAKSZERVEZETI KRÓNIKA

A SZAKSZERVEZETI BIZOTTSÁG ÜLÉSÉNEK ANYAGÁBÓL

MÁJUS 17-I ÜLÉS - Az SZB "A Könyvtáros" f. évi májusi számában "Egy pályásat és ami körülötte van" o. cikket tárgyalta meg és azzal kapcsolatosan állásfoglalását határozatlanul rögzítette. Az ülésen, mint meghívottak a SZB, az OSZK Kollégiuma és a Közalkalmazottak Szakszervezete Budapesti Bizottsága által az elmúlt évben meghirdetett pályázat bíráló-bizottságának tagjai és Dr. PAJKOSSY György az OSZK I. főosztályának h. vezetője is részt vettek. Az SZB határozatát lapunk más helyén ismer-tetjük.

A továbbiakban az SZB szakszervezeti munkánkknak MÁJUS 15-JUNIUS 20 KÖZÖTTI PROGRAMJÁT és az azzal kapcsolatos gazdasági kérdéseket tárgyalta meg. Eszeiről "Hireink" o. rovatunkban adunk tájékoztatást.

TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁSI TANÁCS

ÜDÜLÉS: Lapunk megjelenéséig az alábbi dolgozók nyertek üdülési beutalást: Szakszervezeti kedvezményes beutalások - GÁLYATETŐ; Horváth Magda ápr. 8-22.; MÁTRAHÁZA Schneller Károly és felesége ápr. 9-22.- Szakszervezeti önköltséges beutalások - PILLISSZENTKERESZT; Kóczyhá Jánosné gyermeke és anyósa máj. 11-25.-

A Közalkalmazottak Szakszervezete Budapesti Bizottságának kiküldöttei ápr. 26-tól MUNKAVÉDELMI és MUNKAEGÉSZSÉGÜGYI HELYSZINI SZEMLÉT tartanak könyvtárunkban. A helyszíni szemlén a TT elnöke, a munkavédelmi és munkaegészségügyi felelősök felváltva vettek részt. Az ellenőrzés észrevételeit a Budapesti Bizottság képviselői intésetünk gazdasági vezetőjével tárgyalják meg. Lapunk júniusi számában részletes tájékoztatást nyújtunk a munkavédelmi-szemle tapasztalatairól és eredményeiről.

KULTURÁLIS MUNKABIZOTTSÁG

Lapunk előző számában már hírt adtunk a SZÉPMŰVÉSZETI MUZEUM munkatársainak - kulturális csere-programunk keretében történő - ápr. 14-i kézirattári látogatásáról. A látogatás alkalmával a magyarországi eredetű középkori illuminált kéziratokból válogatva, a legkiemelkedőbb kódexeink mellett, a Kézirattár néhány kevésbé ismert, de a magyar nyelv- és műtörténet szempontjából ugyancsak becses kéziratunkat mutatta be. Vendégeink részéről elhangzott az a kívánság, hogy a Kézirattár tartson még hasonló bemutatót a külföldön készült kódexek, elsősorban a Corvinák köréből. Erre előrelátólag június első felében kerül sor.

MÁJUS 18-ÁN - ugyancsak a kulturális csere-program keretében - az ORSZÁGOS LEVÉLTÁR dolgozóinak egy csoportja látogatott el Kézirattárunkba. Nagy érdeklődéssel

vettek részt a tapasztalatoserén, amelyen - kívánságuknak megfelelően - a kézirattári rendszerrel, az anyag jellegével, a kéziratok feldolgozásának módszerével és a katalógusokkal ismerkedtek meg. A bemutatót V. WINDISCH Éva tartotta. A szakmai bemutató után szakaszervezeti bizottságuk vezetőivel megbeszélést tartottunk, meg tárgyalva a további együttműködés lehetőségeit.

MÁJUS 7-ÉN és 21-ÉN kulturális munkabizottságunk rendezésében TANULMÁNYI KIRÁNDULÁST vezettünk ESZTERGOM-ba. E két látogatáson 40 munkatársunk vett részt. A tanulmányutat első alkalommal DÁNIEL György, második alkalommal PAPP István vezette.

SPORT. - Sporteseményekben - eltérően az eddigiektől - nem szüneteltünk az utóbbi hetekben. Ezekről hireinkben számolunk be részletesen.

RÖPLABDA - Könyvtárunk sportéletének legtevékenyebb résztvevői, a röplabda-csapat tagjai, a legközelebbi mérkőzésen már egységes felszerelésben, kék-vörös színekben vonulnak fel. Az SZB méltányolta a röplabda-csapat eddigi munkáját és 800 FT. ÉRTÉKBEN felszerelést és labdát vásárolt számukra.

EVEZÉS - Sajnos az idén nem sikerült megvalósítanunk ilyen irányú programunkat. Noha még a tavasszal több, mint huszan jelentkeztek, a későbbi megbeszéléseken oly csekély számban jelentek meg, hogy az SZB jelentős anyagi veszteséggel KÉNYTELEN VOLT FELBONTANI a már MEGKÖTÖTT CSÓNAKBÉRLETI SZERZŐDÉST. Ez az eset is figyelemre méltó volt, hogy a jövőben az SZB óvatosabban járjon el az igények kielégítésében; könyvtárunk dolgozói pedig nagyobb felelősségérzettel jelentkezzenek hasonló igényfelmérés esetén.

TENISZ - A Néprajzi Múzeum-ban levő TENISZPÁLYA FELJUITÁSÁRA az SZB 400 FORINTOT biztosított. Kérjük mindazokat, akik a teniszpályát igénybe venni kívánják, hogy vegyenek részt a pálya rendbehozatalában.

VESZÉLYES FOGLALKOZÁS-E A KÖNYVTÁROSSÁG?

"A könyvtárosság veszélytelen foglalkozás, ezért csak nők és elnőiesedett férfiak mennek könyvtárosnak" - jegyezte meg egyszer tréfásan valaki.

Elmesélek néhány esetet, mely könyvtárunkban történt és az ellenkezőjét bizonyítja.

EGY IDŐBEN gyakran kereste fel könyvtárunkat egy gyilkos. Foglalkozása könyvkereskedő volt és könyveket akart eladni. A felkínált vételárral nem volt megelégedve és erőszakosan lépett fel a Szerzeményi Osztály akkori vezetőjével szemben. A férfi - nevére már nem emlékszem - Magyar-Manheimer Alice gyilkosa volt. A gyilkosság elkövetése után, annak leleplezése előtti időben látogatta könyvtárunkat. Tréfásan azt mondtuk az osztályvezetőnek, hogy biztosan ő volt a következő kismélt áldozat, persze ez akkor egy kissé hátborzongató volt.

KÖNYVTÁRUNK RUHATÁRÁBÓL elloptak egy értékes hegedűt. Egyik kartársunk látta a tettest eltávozni a hegedűvel. A rendőrség Budapest összes hangszerekorrekciósául közölte a hegedű márkáját és kérte, hogy ha a hegedűt valaki el akarná adni értesít-

sék a Széchényi Könyvtárat is. A Rákóczi ut egyik hangszerkereskedéséből a várt telefon megérkezett és kartársunk, aki látta a tettest, lóhalálában igyekezett oda. Amikor a tettes kartársunkat a kereskedésbe belépni látta, felismerte és tudta, hogy kelepcébe került. Belépett egy lemezjátszó fülkébe, kézigránát rántott elő és felrobbantotta önmagát. Lelkiismeretét a hegedűlopáson kívül úgy látszik súlyosabb bűnök is terhelték. A kézigránát szilánkjai kartársunkat is megsebesítették úgy, hogy több napig kórházban ápolták.

MOST pedig amikor legutóbbi "Könyvtárosban" az új leltári rendszer kidolgozására meghirdetett pályázat eredményével kapcsolatos cikket olvastam, rájöttem, hogy a könyvtáros számára pályázaton résztvenni /vagy jutalmat kapni?/ sem vesszélytelen. Nem elég, hogy a megjutalmazottakat általában gondolatban számosan megülik, a valószínűleg publicisztikai támadások célpontjává is lehetnek.

A pályázó pedig, akit ha tágabb értelemben is, de "intra muros" ért a méltánytalan támadás, a szaklapba egyáltalán nem illő cikk olvasása után, lenyelve e buzdai keserűt, elgondolkozhatik azon, hogy vajon nem azoknak a "muszájon túl az újjakat sem mozgatoknak" van-e igazuk, akik most elégtétellel mondják: "Ha nem pályáztál volna, bölcs maradtál volna".

ENNEK a minden más izgalmakat elhomályosító cikknek a megjelenése óta a könyvtárosok behuzott nyakkal járnak; ha a pályázat szót hallják, fejüket elfordítják és ha utcai plakáton ilyen felhívás jelenik meg, az óvatosabbak még a tulsó oldalra átmenni sem áttallanak. - MZ

HÉTFŐI CSUCSFORGALOM

(Jámbor utópia)

A tudományos olvasóterem elé hamarosan erős vaskorlátokat kell szerelni hétfőn délelőttönként. Az érdeklődők végeláthatatlan áradatát fehérkezetűs, egyenruhás győrnoklányok fogják irányítani, mint önkéntes közlekedési rendőrök. Valószínűleg megszámolják, helyjegyeket fogunk kibocsátani, hogy némileg enyhítsük az elkerülhetetlen torlódást.

Ezeket a szigorú intézkedéseket az teszi szükségessé, hogy könyvtárunk dolgozóit egyre szenvedélyesebben érdeklődnek az ÚJ SZERZEMÉNYEK HÉTENKENTI KIÁLLÍTÁSA iránt.

Ez nem is csoda. Igaz ugyan, hogy a magyar újdonságokat elég lassan nyomja föl az emeletre a "nagy futószalag", s így kiállításunk nem versenyezhet frissességben a Múzeum-körút kirakataival, de az új külföldi hungarika-szerzemények szemléje minden héten megérdemli a figyelmet. Érthető, hogy mindenki meg akarja nézni, kézbe akarja venni az új könyveket, mielőtt eltűnnének szem elől a raktár homályában.

S mi, olvasószolgálatiak nem is ijedünk meg a tumultustól.

Ha kétszer-háromszor annyian tolongának is hétfőn tizenegy órakor az ajtó előtt, mi akkor is megrendeznénk ezt a kiállítást. CSAK AZÉRT ISI! - Re...Ferenc

LIPÓT SÓGORNÓJÉNEK ZÖLDSÉGEI

- Az Olvasószolgálat emlékalbumából -

Szombaton délután negyed kettőkor jelenik meg délceg léptekkel. Saszemekkel felméri a helyzetet: ki az akinek legjobban terhére lehet. Odarugtat hozzá:

- SZERVUSZ - mondja katonás rövidséggel, s átnyújt egy hosszú listát. - Ezeket KÉREM!

Az áldozat átveszi a papírt és döbbsen olvassa: Paprika, paradicsom, seller, hagyma...

- KEDVES LIPÓT - mondja bátortalanul - NEM A CSARNOKBA AKARTÁL MENNI EZZEL A PAPIRRAL?

- SZÓ SINCSE RÓLA! A sógornónak van egy kis telke Budakeszin. Holnap kezdi a tavaszi munkákat. NEKI KELL KIVINNEM EZEKET A SZAKKÖNYVEKET.

- CSAK KELLENE DRÁGA BARÁTOM, de sajnos már nem adhatunk. Vége a napnak, vége a hétnek. Kedves sógornód szakkönyvek nélkül lesz kénytelen megkezdni a kertészkedést.

- AZT MÁR NEM! TE CSAK KERESD MEG A SZÁMOKAT A KATALÓGUSBAN, ÉN ADDIG BESZÓLOK

H i r e i n k

A KÖZALKALMAZOTTAK SZAKSZERVEZETE Budapesti Bizottsága május 7-én tartotta meg a Fővárosi Tanács dísztermében II. BUDAPESTI KÜLDÖTTTERTEKEZLETET. Könyvtárunk taggyűlésünk határozata alapján HORVÁTH Viktor és SALLAI István képviselték. A Küldöttközgyűlés megválasztotta a Közalkalmazottak Szakszervezetének 37 tagu budapesti választmányát és a Közalkalmazottak Szakszervezete IV. Kongresszusának budapesti küldötteit. A BUDAPESTI VÁLASZTMÁNYBAN könyvtárosainkat JÁNSZKY Lajos, az OMK főigazgatója; PATAKI Ferenc a Fővárosi Szabó Ervin könyvtár osztályvezetője és SZB titkára; SALLAI István az OSZK osztályvezetője és SZB elnöke képviseli. Budapesti Választmány-ba póttagként MARÓT Miklóst, a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár osztályvezetőjét; KONGRESSZUSI KÜLDÖTTKÉNT HORVÁTH Viktor-t és JÁNSZKY Lajos-t választották meg. A küldötttertekezet határozatát lapunk legközelebbi számában ismertetjük.

A KISZ SZERVEZET FELHÍVÁSA. - A nemrég alakult termelészövetkezetek kulturális segítésére a KISZ VIII.kerületi vezetősége elhatározta, hogy KÖNYVGYŰJTÉSI-AKCIÓT szervez. Az összegyűjtött könyvekből kisebb könyvtári egységeket képeznek és azokat Bács-Kiskun megye egyes termelészövetkezetének ajándékozzák. Az Országos Műszaki Könyvtár ennek az akciónak keretében egy termelészövetkezeti könyvtár összegyűjtését vállalta. Könyvtárunk KISZ szervezetének taggyűlése is hasonló feladatot vállalt. A KISZ SZERVEZET EZUTON KERI KÖNYVTÁRUNK DOLGOZÓIT, HOGY KÖNYVAJÁNDÉKAIKKAL JÁRULJANAK HOZZÁ VÁLLALT FELADATUK TELJESÍTÉSÉHEZ. A könyvajándékokat LUNK Ildikó-hoz /KMK Oktatási Osztály/ kell eljuttatni. A Vezetőség előre is köszönetet mond a könyvgyűjtési akcióba bekapcsolódó dolgozóknak.

NÉPI ÜLNÖKÖK JELÖLÉSE. - Könyvtárunk dolgozói április 27-én tartott jelölő-gyűlésükön népi ülnökként való megválasztásra GERŐ Zsoltné, ISZLAI Zoltán és MÁRTYÁN Gyuláné elvtársakat jelölték. Az SZB jelölésüket a VIII.ker. Tanács Végre-hajtó Bizottságához továbbította.

A SZAKSZERVEZET 1959/60 ÉVI OKTATÁSÁNAK utolsó előadását JUNIUS 15-ÉN 17 órakor "Modernség és dekadencia" címen BOKA LÁSZLÓ egyetemi tanár tartja. A várható érdeklődésre tekintettel az előadásnak nyilvánosságot biztosítunk és arra könyvtárunk minden dolgozóját ezuton is meghívjuk.

A SZOT KÜLFÖLDI KEDVEZMÉNYES UTAZÁSAI-nak keretében - szakszervezeti munkájuk jutalmazására - BÁNLAKY Éva 6 napos ALDUNAI HAJÓKIRÁNDULÁSON, KERÉKES Lőrincné 6 napos POZSONYI HAJÓKIRÁNDULÁSON és MILHOFFER Alajos 14 napos THÜRINGIAI ÜDÜLÉSEN vesznek részt.

A NEMZETKÖZI GYERMEKNAP alkalmából az SZB Nőbizottsága dolgozóink gyermekei részére JUNIUS 5-ÉN /vasárnap/ 10 órakor ÁLLATKERTI-SETÁT rendez. Lesz Barlang-mozi, léggömb, perec és úgy gondoljuk jókedv, szórakozás. A sétán való részvétellel jelentkezni GORDON Miklósnénál /Hírlaptár/ és SZÜCS Ilonánál /Igazgatóság/ lehet.

MEGTÖRTÉNT A TÜZELŐUTALVÁNYOK SZÉTSZTÁSA. A Társadalombiztosítási Tanács javaslatára könyvtárunk Gazdasági Hivatala 59 szén-utalványt és 7 fa-utalványt juttatott dolgozóinknak. A TT ezuton is felhívja azoknak figyelmét, akik tüzelőutalványt még nem igényeltek, hogy 4 SZÉN-UTALVÁNY MEG RENDELKEZÉSRE ÁLL. Jelentkezni HOFFER Rezsőnénél /Bibliográfiai Osztály/ lehet. A szükségletek kielégítésére további fa-utalványokat a Gazdasági Hivatal utján igényeltünk.

HÁNY "TALPRAESETT KÖNYVTÁROS" VAN AZ OSZK-BAN? - Ennek eldöntésére az SZB Kulturális Munkabizottsága és a KISZ Szervezet JUNIUS 18-ÁN a Közalkalmazottak Szakszervezetének székházában /VIII. Puskin u. 4. klubhelyiség/ 19 órai kezdettel KLUBESTÉT rendez. Ennek keretében rendezzük meg a "TALPRAESETT KÖNYVTÁROSOK" EGYENI ES CSAPATBAJNOKSÁGÁT. A csapatbajnokság során az SZB Kulturális Munkabizottsága és a KISZ 1-1 csapatot indít. Ugyanakkor azonban lehetőséget biztosítunk könyvtárunk minden fősztályának és osztályának arra, hogy munkatársai talpraesettségének igazolására 3-3 tagu csapatot nevezhessen. A játék kérdéseinek összeállítására a "Kívánsiák-klubjá-nak főigazgatóját" BELLEY Pál, továbbá DANIEL György és PAPP István elvtársakat kértük fel. Játékvezető: (?) A bajnokság nyertesei értékes jutalomban, a klubestén résztvevők kivétel nélkül jó szórakozásban /vidámság, tánc, büffé/ részesülnek. További tájékoztatást a faliújságok nyújtanak.

NYILVÁNOS PÁRTNAP volt május 25-én. A pártnapon RÁCZ Lajos, a Külügyminisztérium munkatársa tartott külpolitikai beszámolót.

A JUNIUS 25-27-I PÉCSI TANULMÁNYUTUNKON való részvételre 32 munkatársunk jelentkezett. A tanulmányiut vezetője: HERNÁDY Ferenc. A pécsi programot az SZB Kulturális Munkabizottságának tájékoztatása alapján az ottani MEGYEI KÖNYVTÁR állítja össze.

A szakszervezeti szakmai továbbképzés keretében - a jelentkezők létszámára tekintettel - az AKADEMIAI NYOMDÁT 2 csoportban MÁJUS 26-ÁN és JUNIUS 2-ÁN tekintjük meg.

A május 25-ről elhalasztott ZENEDÉLUTÁNUNKAT /Bach: János passió/ JUNIUS 1-ÉN 17.10 órai kezdettel tartjuk meg. A nyári szünet előtti utolsó zenedélutánunkat JUNIUS 22-ÉN rendezzük, amelynek műsorán GERSHWIN MŰVEI szerepelnek.

A KESZTHELYI VENDÉGSZOBÁKBAN való üdültetés ez évben JUNIUS 20-TÓL OKTÓBER 2-IG tart. A vendégszobákat 10 illetve 11 napos váltásokkal 10 turnusban lehet igénybe venni. A részvétel lehetőségeit és feltételeit a faliújságokon ismertettük. A jelentkezők június 4-ig írásbeli értesítést kapnak. Esetleges további igényeket KOVÁCS MARIÁNÁL /Könyvelőszó/ kell bejelenteni.

SZAKSZERVEZETI BIZOTTSÁGUNKNAK IRTÁK: Ápr. 8. "Üdvözlőnként küldjük Pécsről az SZB-nek és a könyvtár minden dolgozójának "KOVÁCS József, KOVÁCSNÉ SÜVEGES Ilona - Ápr. 14. "Hálásan köszönöm a SZB-nek és a szakszervezetnek, hogy számomra lehetővé tették az ittlétet. Még életemben nem volt részem ilyen kezelésben, mindent megadnak, amire szüksége van a betegnek és olyan a bánásmód, amit leírni nem lehet. HEVIZ Szanatórium" GALGÓCZY LAJOSNÉ - Máj. 12. "Szívélyes üdvözlőnként küldik Moszkvából" MAGYARI Lászlóné, MARKOS Béla, MARKOS Béláné, MUNKÁCSY Piroska, TAMÁS Péter. Máj. 15. "Az SZB minden tagjának jó munkát kíván és rajtuk keresztül az OSZK minden dolgozóját üdvözlöi erről a szép helyről, nekik is jó munkát kívánva." SOPRON Állami Szanatórium. MOLNÁR Ágnes. - Máj. 25. "Mindenkinek szeretettel küldi üdvözlőjét. DÖMÖS, SZOT üdülő. MATEJKA Jánosné. -

Május 21-én napos időben került sor az OSZK-TERMÉSZETTUDOMÁNYI MUZEUM barátságos LABDARUGÓ-MÉRKÖZÉSÉRE /7:1/

Rövid tapogatózás után védelmünk szabálytalanul választotta el a labdától KASZÁS-t, a Múzeum középhátvédjét. A szabadrugást KASZÁS az elmozduló MENCSIK fölött a jobb felső sarokba küldte. /1:0/ Ezután megindult az OSZK fiatalokból álló belső-hármasának rohama. UJLAKI, KOZOCSA és VÁRI jobbnál jobb támadásokat vezettek. Két UJLAKI gól után a harmadik tizenegyesből született, s a félidő végeredménye így alakult 3:1-re.

A fordulás után néhány erőtlén Múzeum-támadás következett, ezután ismét feljött az OSZK. Ebben a játékrészben különösen feltűnt a biztosan romboló HERENDI és nagy kedvvel játszott BERECSKY is, aki a negyedik gólt szerezte. Bombalövése a Múzeum kapusának lábai között szakította ki a hálót. Ezután még három gól következett, ezek közül egyet UJLAKY, egyet KOZOCSA, egyet pedig VÁROSI szerzett.

Az OSZK csapata átlagon felüli játékot nyújtott. A csapat legjobbjá az eredményes UJLAKY volt, véleményünk szerint azonban az építőmunkából KOZOCSA vette ki legjobban a részét. Védelmünk HERENDI-vel és EGERER-rel az élen szintén kimagasló teljesítményt nyújtott, de KIVÉTEL NÉLKÜL MINDENKI ÖNMAGÁT MULTA FELÜL.

A meleg nagy volt, a LEVEGŐ, különösen a félidő vége felé, már KEVÉSNEK BIZONYULT.

Kiadja az ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR MSZMP SZERVEZETE ÉS SZAKSZERVEZETI BIZOTTSÁGA, Megjelenik havonként. Fel, szerk. és kiadó: Horváth Viktor. Szerkeszti a Szerkesztő Bizottság. - Országos Széchényi Könyvtár - Budapest VIII. Múzeum u. 3. - házi sokszorosítása. Lapzártá: 1960. máj. 25. Megjelenik 350 példányban. Nyttaz. 267-1960.